ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ (Residential Care)

สรุปแนวโน้มธุรกิจ

ISIC : 66873010 กิจกรรมดูแลรักษาในสถานที่ที่มีที่พักและมีคนดูแลประจำสำหรับผู้สูงอายุ

ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุในระยะ 1 ปีข้างหน้ามีแนวโน้ม **"Neutral (-)"** โดยรายได้โดยรวมของธุรกิจจะยังเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างของประชากรไทยที่สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยสนับสนุนจากกลุ่มลูกค้าต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเพื่อเกษียณอายุในไทย และได้รับการสนับสนุนจากโครงการ LTR Visa อย่างไรก็ตาม ธุรกิจฯ เผชิญกับภาวะการแข่งขันในธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะโครงการในพื้นที่กรุงเทพฯ และเขตพื้นที่หัวเมืองสำคัญ ขณะที่ธุรกิจนี้ยังใช้เงินลงทุนเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูง และเป็นตลาดเฉพาะ (Niche Market) ซึ่งกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลาง-สูง ซึ่งเป็นสัดส่วนน้อยของประชากรในประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำกำไรได้มากนักแม้จะมีรายได้ที่เติบโต รวมถึงมีโอกาสเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนบุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ ในอนาคต จากความต้องการแรงงานทักษะเฉพาะที่จะเพิ่มขึ้น ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งนำไปสู่การแข่งขันแย่งตัวบุคลากรระหว่างสถานบริบาล/ที่พักอาศัย ตลอดจนโรงพยาบาลที่มีการให้บริการด้านผู้สูงอายุ

ภาพรวมของธุรกิจ

แนวโน้มธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุในช่วงปี 2562-2566 มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2566 รายได้ธุรกิจรวมมีมูลค่า 1,099 ล้านบาท เติบโต 8.8%YoY และเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) กว่า 23.7% ทั้งนี้ ธุรกิจฯ มีการขยายตัวในระดับสูง สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรในประเทศไทยที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อันนำไปสู่การขยายตัวของความต้องการในผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยบริษัทที่ปรึกษา Deloitte ประมาณการว่าสัดส่วนการบริโภคของผู้สูงอายุไทยในปี 2573 จะมีมูลค่าสูงถึง 3.3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ดี หากพิจารณากำไรสุทธิของผู้ประกอบการ ยังเห็นการทำกำไรที่ติดลบต่อเนื่อง สาเหตุเป็นผลจากธุรกิจนี้จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูง อีกทั้งยังเป็นตลาดเฉพาะ (Niche) กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลาง-สูง เนื่องด้วยค่าบริการ (ค่าเช่าที่อยู่อาศัย) ถือว่าสูงกว่าหากเปรียบเทียบกับค่าเช่าที่อยู่อาศัยประเภทอื่น อันเห็นได้จากผลการสำรวจโดยศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (REIC) ที่พบว่าราคาค่าเช่าเนิร์สซิ่งโฮม/สถานบริบาลผู้สูงอายุ (Nursing Home) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงราคา 15,001-20,000 บาทต่อเดือน ส่วนราคาค่าเช่าที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Residence) ที่บริหารโดยภาครัฐส่วนใหญ่อยู่ในช่วงราคาเท่ากับหรือต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน แต่สำหรับ Residence ที่บริหารโดยภาคเอกชน ราคาค่าเช่าส่วนใหญ่อาจสูงถึง 30,001-50,000 บาทต่อเดือน จึงทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำกำไรได้มากนักในช่วงเริ่มต้นธุรกิจ แม้จะมีรายได้ที่เติบโต

รูปที่ 1 รายได้รวมและกำไรสุทธิของธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ

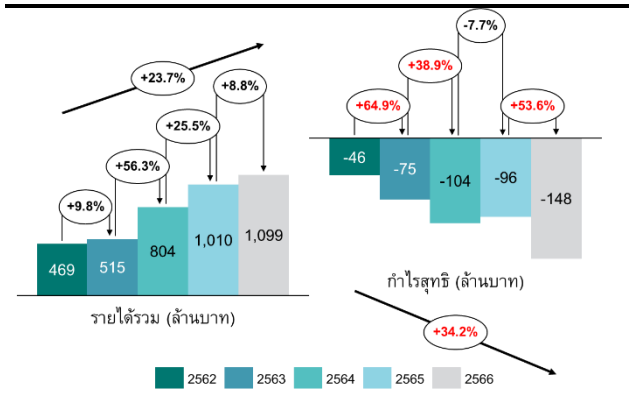

ที่มา : วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ประมวลผลจากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เฉพาะบริษัทที่ส่งงบการเงิน

หมายเหตุ : TSIC 87301 กิจกรรมการดูแลรักษาในสถานที่ที่มีที่พักและมีคนดูแลประจำ สำหรับผู้สูงอายุ

สถานการณ์ด้านผู้ประกอบการ

ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่าในปี 2566 จำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุมีทั้งสิ้น 626 ราย เติบโต 11.2%YoY โดยผู้ประกอบการ 496 ราย หรือกว่า 79.2% เป็นระดับรายย่อย (Micro) ส่วนที่เหลือเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและย่อม (SME) 130 ราย คิดเป็น 20.8% (ไม่มีผู้ประกอบการขนาดใหญ่ (Large)) ทั้งนี้ จำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจดังกล่าวมีการเติบโตในช่วงที่ผ่านมา โดยระหว่างปี 2562-2566 มีอัตราเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) กว่า 19.7%

รูปที่ 2 จำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ (ราย)

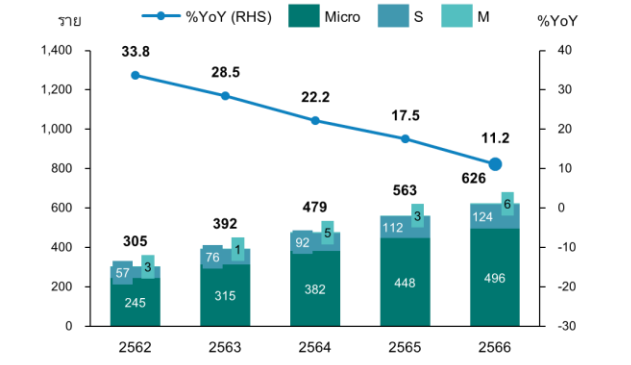

ที่มา : วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ประมวลผลจากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงพื้นที่พบว่า ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เมืองและศูนย์กลางเศรษฐกิจ โดยกรุงเทพมหานครมีจำนวนมากที่สุด 249 ราย คิดเป็น 39.8% ของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคือ จ.นนทบุรี 74 ราย (11.8%) จ.เชียงใหม่ 57 ราย (9.1%) จ.ปทุมธานี 40 ราย (6.4%) และ จ.ชลบุรี 29 ราย (4.6%) ตามลำดับ

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

รูปที่ 3 ผู้ประกอบการธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุในแต่ละจังหวัด

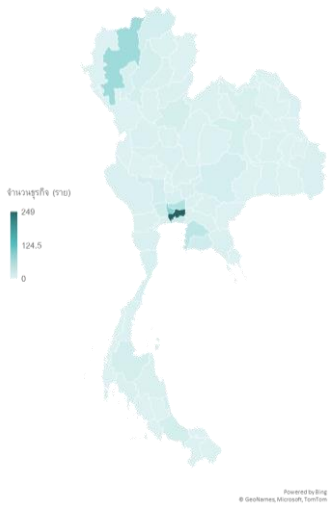

10 จังหวัดที่มีธุรกิจฯ สูงสุด
รวม 506 ราย (80.8%)

1. กรุงเทพมหานคร 249 ราย (39.8%)
2. นนทบุรี 74 ราย (11.8%)
3. เชียงใหม่ 57 ราย (9.1%)
4. ปทุมธานี 40 ราย (6.4%)
5. ชลบุรี 29 ราย (4.6%)
6. สมุทรปราการ 16 ราย (2.6%)
7. นครปฐม 12 ราย (1.9%)
7. ระยอง 12 ราย (1.9%)
9. สุพรรณบุรี 9 ราย (1.4)
10. เชียงราย 8 ราย (1.3%)

อื่น ๆ 120 ราย (19.2%)

ที่มา : วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ประมวลผลจากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในปี 2567 มีจำนวนธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ทั้งสิ้น 100 ราย ลดลง 2.9%YoY และเลิกกิจการ 25 ราย เพิ่มขึ้น 56.3%YoY สำหรับช่วง 4 เดือนแรกปี 2568 พบว่า มีจำนวนธุรกิจฯ จัดตั้งใหม่ 28 ราย ลดลง 24.3%YoY และจำนวนธุรกิจฯ ที่เลิกกิจการ 6 ราย ลดลง 14.3%YoY สะท้อนให้เห็นการชะลอตัวของธุรกิจเนื่องจากการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ยังมีการปิดกิจการบางส่วนจากการที่ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถทำกำไรได้

รูปที่ 4 ยอดจดทะเบียนใหม่/เลิกกิจการของธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ (ราย)

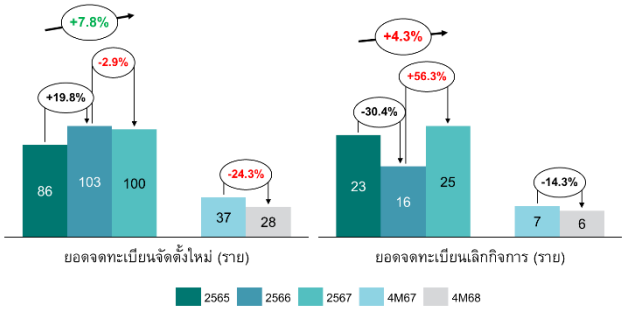

ที่มา : วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ประมวลผลจากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

สถานการณ์ด้านโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ

ผลการสำรวจโดย REIC พบว่าประเทศไทยมีโครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุรวม 916 โครงการ แบ่งเป็นที่พักประเภทเนิร์สซิ่งโฮม/สถานบริบาลผู้สูงอายุ (Nursing Home) 832 โครงการ (คิดเป็น 90.8% ของทั้งหมด) และที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Residence) 84 โครงการ (คิดเป็น 9.2%) โดยโครงการส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวนรวมถึง 516 โครงการ (คิดเป็น 63.2%) สะท้อนถึงความต้องการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่เขตเมือง

ตารางที่ 1 โครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ

ประเภทโครงการ	จำนวนโครงการ		จำนวนหน่วย/เตียง	
	2566	2567	2566	2567
เนิร์สซิ่งโฮม/สถานบริบาลผู้สูงอายุ (Nursing Home)	708	832	15,324	22,273
ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Residence)	19	84	1,328	9,578
รวม	**758**	**916**	**16,652**	**31,851**

ที่มา : วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ประมวลผลจากผลการสำรวจโครงการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (REIC)

หมายเหตุ : 1) REIC เริ่มจัดเก็บข้อมูลปี 2566 และมีการปรับรูปแบบการเก็บข้อมูลในปี 2567 ทำให้การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างทั้งสองปียังไม่สามารถทำได้

2) ข้อมูลปี 2566 ไม่นับรวมที่พักประเภทสถานสงเคราะห์/มูลนิธิ โรงพยาบาล และอื่น ๆ อีก 31 โครงการ ซึ่งรองรับ 2,838 เตียง

3) ข้อมูลปี 2567 นับรวมที่พักประเภท Nursing Home และ Residence ที่บริหารโดยภาครัฐ เอกชน และมูลนิธิ

สถานการณ์ด้านสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย

จากข้อมูลของกรมการปกครอง พบว่า ปี 2567 ประชากรของไทยที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 13.7 ล้านคน แบ่งเป็นเพศชาย 6.1 ล้านคน และเพศหญิง 7.6 ล้านคน โดยผู้สูงอายุในไทยมีสัดส่วนถึง 20.8% ของประชากรทั้งประเทศ ทำให้ปัจจุบัน ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Complete Aged Society) ทั้งนี้ จำนวนประชากรผู้สูงอายุไทยมีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยที่ราว 3-5% ต่อปี อันเป็นผลจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ที่พัฒนามากขึ้นจากในอดีต ส่งผลให้ประชากรมีอายุขัยเฉลี่ยที่ยืนยาวขึ้น ประกอบกับอัตราการเกิดที่ลดลงจากค่านิยมของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ครอบครัวยุคใหม่ที่มีลูกเพียงคนเดียว หรือตัดสินใจไม่มีลูกเลย เป็นต้น ขณะเดียวกันประชากรทั่วประเทศมีการเติบโตราว 0.8% ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่าน ส่งผลทำให้สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่าหากอัตราการเติบโตของประชากรทุกช่วงวัยและประชากรผู้สูงอายุยังคงใกล้เคียงเดิมกับในช่วงเวลาที่ผ่านมา (ปี 2564-2567) ประเทศไทยจะเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super Aged Society) ซึ่งมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่า 28% ตั้งแต่ช่วงปี 2572-73 หรืออีกราว 5-6 ปีข้างหน้า

รูปที่ 5 โครงสร้างประชากรแต่ละช่วงอายุของประเทศ ปี 2567 (พันคน)

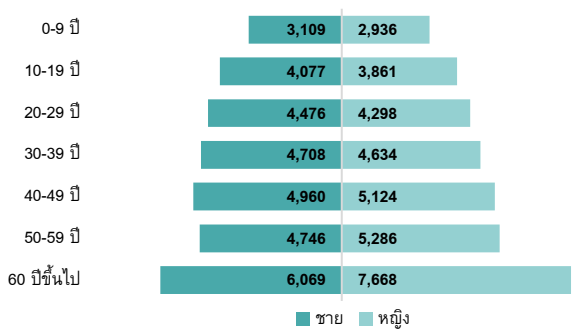

ที่มา : วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ประมวลผลจากข้อมูลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

รูปที่ 6 แนวโน้มการเติบโตของประชากรผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ในไทย

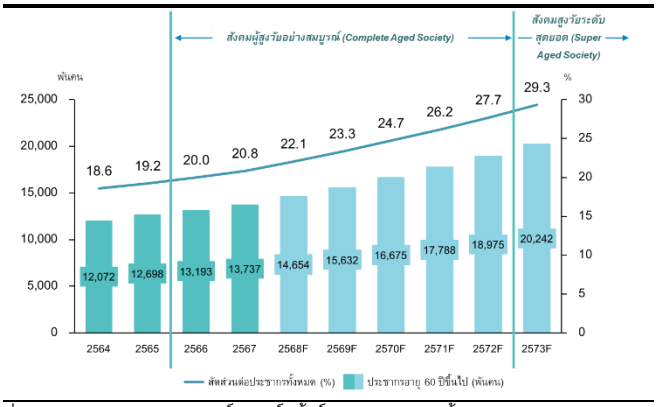

ที่มา : วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ประมวลผลจากข้อมูลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ตามคำจำกัดความขององค์กรสหประชาชาติ (UN) สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่า 20% ของประชากรทั้งหมด (หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่า 14%) ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณา "ผู้สูงอายุ" หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

แนวโน้มการเติบโตของธุรกิจ

ธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ ในระยะ 1 ปีข้างหน้า คาดว่ารายได้โดยรวมของธุรกิจจะยังคงเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างของประชากรไทยที่สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยปัจจุบัน ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อยและกำลังเร่งเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอดในอีกไม่ถึง 10 ปี ส่งผลทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น ผ้าอ้อม อาหารและอาหารเสริมสำหรับผู้สูงอายุ บริการสำหรับผู้สูงอายุ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลดีต่อธุรกิจบริการที่พักสำหรับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยสนับสนุนจากโครงการ LTR Visa ที่ส่งผลให้มีจำนวนชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเกษียณอายุในประเทศไทยมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจฯ ยังเผชิญกับภาวะการแข่งขันในธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะการแข่งขันในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และพื้นที่หัวเมืองสำคัญ รวมถึงการแข่งขันจากโรงพยาบาลเอกชนและภาคอสังหาริมทรัพย์ที่เริ่มมีการลงทุนในธุรกิจบริการด้านผู้สูงอายุมากขึ้น เช่น โครงการหมู่บ้านจัดสรรและ/หรืออาคารชุดสำหรับผู้สูงอายุ โรงพยาบาลสำหรับให้บริการกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุโดยเฉพาะ เป็นต้น ขณะเดียวกัน ธุรกิจนี้ยังประสบปัญหาการทำกำไรในช่วงเริ่มต้น ซึ่งยังไม่สามารถทำได้มากนักเนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง เนื่องจากตลาดยังกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลาง-สูง (Niche Market) ซึ่งเป็นสัดส่วนน้อยของประชากรในประเทศ นอกจากนี้ ธุรกิจยังอาจเผชิญปัญหาการขาดแคลนบุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ ในอนาคต เช่น พยาบาลวิชาชีพ (Registered Nurse) พยาบาลเวชปฏิบัติ (Practice Nurse) พนักงานผู้ช่วยพยาบาล (Nurse Aide) และผู้ดูแล (Caregiver) เนื่องจากความต้องการแรงงานทักษะเฉพาะกลุ่มนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งความต้องการในประเทศและต่างประเทศที่เผชิญปัญหาการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน เช่น ญี่ปุ่น ทำให้อาจเกิดการแข่งขันแย่งตัวบุคลากรสาขาอาชีพเหล่านี้ ระหว่างสถานบริบาล/ที่พักอาศัย ตลอดจนโรงพยาบาลที่มีการให้บริการด้านผู้สูงอายุ

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

LH BANK BUSINESS RESEARCH

ดร. ธนพล ศรีธัญพงศ์
ผู้อำนวยการอาวุโส สายงานวิจัยธุรกิจ

ณัฐชาติ วิรุฬหอัศว
นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

ธรัทนล ศรีทองเติม
นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

เชี่ยวชาญ ศรีชัยยา
นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

วิลันดา ดิสรเตติวัฒน์
นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

วัชรพันธ์ นิยม
นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

ณวัชร์ หันสุเวช
นักวิเคราะห์อาวุโส (Thematic)

ศรีอำไพ อิงคกิตติ
นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)

ฉับไว เข้าใจ ตอบโจทย์

Scan Here
For More Articles
https://www.lhbank.co.th/economic-analysis/

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆ ทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง